

BØL planlegger og ønsker "å bygge en økolandsby med plass til et mangfold av mennesker, boligformer, arbeidsplasser og aktiviteter hvor vi lever et enkelt liv med omsorg for hverandre og naturen, preget av fellesskap, deling og rettferdig fordeling"

Landsbyen blir en bærekraftig bosetting på omlag 100 mennesker og med ca. 40 boliger av forskjellige størrelser (fra 25 og opp til 100 m²), foruten fellesthus, og vi vil ha fellesarealer til dyrkning og rekreasjon. Vår landsby vil være preget av et mangfold av mennesker og alle slags sosiale og kulturelle aktiviteter og interesser, og boligdelen vil være organisert som et borettslag. Andre viktige kjennetegn ved landsbyen er:

- arkitektur og utforming som tar vare på mennesker, miljø og natur
- bruk av naturlige, bærekraftige og lokale byggematerialer
- bruk av fornybare energikilder
- høy grad av selvforsyning
- fokus på kommunikasjon, samarbeid og konflikthåndtering
- kretsløpsbasert økonomi (med egeninnsats, dugnad, gjenbruk og lave driftskostnader mm.).

Vi legger stor vekt på å bygge opp et fellesskap der vi er opptatt av samarbeid, dugnad, årstids- og livsfasefeiringer, kulturell utfoldelse, konsensus og opplæring i beslutningsprosesser. Inngangsbilletten skal være lav, slik at flest mulig interesserte (i målgruppen) kan delta.

For å finansiere tomt, bygninger og veier på en fornuftig måte kombinerer vi flere inntektskilder: innskudd fra beboerne, lån og privat samt offentlig støtte. Inntektskilder til driften vil være ulike bidrag fra beboerne: pengebidrag, dugnad og arbeid, jordbruks- og kursvirksomhet, samt i noen grad tjenesteyting til det offentlige. En gruppe som består av både fagfolk og fremtidige beboere, styrer prosjektet.

Ved å bygge en økologisk landsby tilgodeser vi både menneskelige og miljømessige behov, og samtidig utvikler og praktiserer vi fremtidsrettede løsninger med hensyn til økonomi, forbruk, gjenbruk og omgang med Jordens resurser. Slik vil et økologisk landsbyprosjekt som vårt bidra til å gjenopprette en nødvendig balanse i naturens kretsløp i forhold til hva vi forbruker og hva som er til rådighet til hver av oss av begrensede og ikke-fornybare ressurser.

1. Innledning

Vi som er med i BØL i dag, er mange ulike mennesker som ønsker å leve et enkelt liv hvor vi prioriterer omsorg for mennesker, natur og miljø høyt. Vi legger stor vekt på samarbeid, og vi ønsker å vise at det er mulig å leve et moderne økologisk landsbyliv ved å samarbeide, lære av hverandre og dele de gleder og utfordringer som er forbundet med å leve slik. Sammen har vi også i løpet av de siste årene skaffet oss kunnskaper om bl.a. økolandsbyplanlegging og -bygging. Et konkret resultat av vårt arbeid og samarbeid er denne prosjektbeskrivelsen, som er skrevet av medlemmene i fellesskap. Vi har dessuten siden oppstarten av BØL i 2005 drevet med opplysnings- og opplæringsarbeid.

Som svært mange andre i den vestlige verden er vi i BØL kommet til den erkjennelse at vårt storsamfunns utvikling fører til et forbruks- og adferdsmønster som fjerner oss fra naturen og et bærekraftig levesett. Vår livsstil og handlemåte i det moderne storsamfunn bringer oss ofte i konflikt med natur, miljø og klima, med fornuft og følelser og kommende generasjoners levestandard og muligheter. Heldigvis ser vi stadig flere eksempler på mennesker og grupper som starter opp bo- og levestandarder som velger bærekraftige løsninger, i egentlig forstand. Mange fellesskaper bygger på følgende prinsipper:

- Omsorg for mennesker, natur og miljø
- Forening av bolig, fritid og arbeid
- Bevisst og forsiktig bruk av naturressurser og fortrinnsvis bruk av fornybare resurser

- Lavt energibruk i boliger og levestandard
- Kollektive transportløsninger og minking av transportbehovene
- Stor grad av lokal matforsyning (dvs. dyrkning og høsting av mat lokalt)
- Gjenbruk og resirkulering av avfall (brukte varer og "søppel").

Bo- og levestandarder som bygger på disse prinsipper, kalles ofte økologiske landsbyer eller bare økolandsbyer. Et viktig kjennetegn ved en økolandsby er størrelsen: der bor ofte ca. 100 mennesker eller flere. Dette sikrer at landsbyen er livskraftig og har god og variert kompetanse innen mange viktige arbeids- og livsområder. Også BØL bygger på disse prinsipper og setter høye mål for bærekraft, især med hensyn til

- Omsorg for mennesker og natur
- Matforsyning
- Kommunikasjon og formidling
- Arbeidsplasser og aktiviteter
- Bygninger, energibruk og transport

Et viktig mål på det sosiale og mellommenneskelige område er at vi som bor i landsbyen, alle tar vare på hverandre. Vi styrker fra dag én fellesskapet ved å fremme verdier som varme, velvilje, samarbeid, åpenhet, tillit, toleranse, respekt, kreativitet, personlig utvikling og livslang læring. Vi ønsker at BØL skal være åpen for alle slags mennesker i alle aldre. Vi ønsker at vi alle skal ha mulighet til å utvikle vårt potensiale i et kreativt fellesskap og sammen realisere BØLs formål, dvs. å bygge en økolandsby. I praksis gjør vi dette ved å legge til rette for allsidig sosial og kulturell utfoldelse, ved å feire livets og naturens vekslinger, innarbeide tydelige deltakende demokratiske beslutningsprosesser og ved å fremme aktiv deltakelse i aktiviteter, arbeidsgrupper og møter.

For å nå alle de nevnte mål drar vi bl.a. nytte av erfaringer fra andre økolandsbyer, og vi foretar grundige forundersøkelser i planleggingsfasen. Vi velger å bruke den helt vanlige borettslagsformen til å organisere landsbyens boliger i. Vi søker også å utvikle en styreform og en beslutningsform som sikrer et deltakende demokrati i praksis, og vi jobber med å tilegne oss nødvendig kompetanse på viktige områder som kommunikasjon, fellesskapsbygging, dyrkning, bygging, økonomi mm.

Ved grundig økonomi-planlegging ønsker vi å gjøre inngangsbilletten lav og holde kostnadene ved å delta i prosjektet så lav som mulig uten at det går ut over kvaliteten. Lave kostnader er også nødvendige for å holde det totale økologiske fotavtrykket (se forklaring i vedlegg 1) på et bærekraftig nivå, det vil si at vi dels bruker naturressurser på en varsom måte, dels gjenbraker og minsker det som ofte kalles avfall. Dette gir økonomiske gevinster i forhold til de løsninger som er vanlig i vår del av verden. Dessuten sikter vi mot en finansieringsform som bygger på flest mulig ulike kilder som private innskudd, lån i Husbanken og banker med samfunnsnyttige formål, privat og offentlig støtte mm. Dessuten vil vi ha utstrakt bruk av dugnad og egeninnsats. Dette er spesielt hensiktsmessig ettersom en stor utfordring for økolandsbyer er at dagens finans- og vekstøkonomi går dårlig sammen med økologi. En annen utfordring gjelder juridisk organisasjonsform, for samvirker, kooperativer og andre kollektive løsninger i økolandsby-prosjekter møter ofte motstand på grunn av samfunnets og fagmiljøers utilstrekkelige erfaring med å håndtere disse mindre brukte organisasjonsformer. Dette berører også både jordbruks- og boliglovgivningen. Her vil BØL samarbeide med Norsk Permakulturforening og Stiftelsen Norske Økosamfunn for å opplyse og påvirke de ulike norske myndigheter.

Det finnes per i dag (juni 2011) én økolandsby i Norge, Hurdal Økologiske Landsby. I tillegg finnes seks veletablerte Camphill-landsbyer. Tre andre landsbyer er under planlegging, i Oslo, Sauherad og Lofoten. Mange velfungerende økosamfund bruker mye tid på det forberedende arbeid, på å bygge og vedlikeholde et fellesskap og på å utvikle ferdigheter og felles mål, og erfaringer viser at det kan ta 5-10 år fra idéen oppstår, til de første bygningene står ferdige. BØL legger stor vekt på å lære av, høste verdifulle erfaringer fra og samarbeide med andre økolandsbyer og økosamfunn. BØL står sterkt i det videre arbeid ved å planlegge nøye, ved å arbeide med kommunikasjon og fellesskapsbygging og ved å utvikle ferdigheter og felles mål og verdier.